

OBSAH

<i>S láskou spomíname</i>	3
<i>Sväté Písmo</i>	4
<i>Otázky a odpovede</i>	8
<i>Čudotvorné ikony</i>	10
<i>Detská stránka</i>	12
<i>Rozhovory s duchovnými</i>	18
<i>Životy svätých</i>	21
<i>Akcie BPM</i>	24
<i>Super MAMA</i>	26
<i>Liturgia Veľkej štyridsiatnice</i>	27
<i>Recepty</i>	30
<i>Pozvánka</i>	31

**„Čokoľvek ste urobili jednému
z týchto mojich najmenších
bratov, mne ste urobili“.
Mt 25,40**

ISTINA

*Mesačník Bratstva pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS
ročník XVIII./2013*

šéfredaktor: *Peter Polakovič*
redaktori: *Alexander Halaška, Marcela Hvižďáková, Zuzana Sadilková, Juliána Polakovičová, protodiakon Ján Husár, Tatiana Mihaličová, Radka Baková, Miroslav Humenský, jerej Štefan Pružinský*
pokladníčka: *Tatiana Mihaličová*
technický redaktor: *Marcela Hvižďáková*
detská stránka: *Janka Kobanová, Lenka Kimáková*
redaktori pre distribúciu: *Miroslav Pavlenko, Adriána Pavlenková*
korektúra: *prot. Peter Kormaník*

Vydáva:

*Bratstvo pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS
tel.: 0948 509 980*

**e-mail: istina12@gmail.com
IČO: 17075947**

www.bpm.orthodox.sk

S blahoslovením Jeho Vysoko-
preosvietenosti Rastislava, arcibiskupa
prešovského a Slovenska.

Vychádza 12-krát do roka.
Ročný príspevok + poštovné 10,40 €

*Vaše finančné príspevky posielajte
na adresu redakcie:
Bratstvo pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS,
redakcia ISTINY
Bayerova 8,
080 01, Prešov,
prípadne na účet Istiny:
4008409298/7500.*

*Cirkevné schválené.
Redakcia si vyhradzuje právo
upravovať príspevky v súlade
s učením Cirkvi.
Nevyžiadané rukopisy nevraciam.*

Obálka: Pôstne zátišie

Veľkopôstny kalendár

**ISSN 1335-6739
Číslo indexu: EV 3633/09**

Tlač: GRAFOTLAČ Prešov

Dňa 7. marca 2013 uplynul už rok od presídlenia duše duchovného otca Emila Jarkovského do neviditeľného sveta. Otca Emila väčšina ľudí poznala ako rektora Pravoslávneho kňazského seminára Prešovskej univerzity v Prešove. Aj preto sme panychídu v deň výročia jeho zosnutia slúžili práve v chráme svätého apoštola a evanjelistu Jána Bohoslova, ktorý je súčasťou Pravoslávneho kňazského seminára.

Otec Jarkovský viedol Pravoslávny kňazský seminár dvadsať rokov a súčasne bol duchovným pre väzňov a hospitalizovaných pacientov v Prešove. Pred jeho pôsobením vo vedení seminára bol niekoľko rokov diakonom a neskôr osobným tajomníkom vладыky Nikolaja, arcibiskupa prešovského, metropolitu českých krajín a Slovenska. Istý čas vykonával túto funkciu zároveň s vedením PKS. Ako riaditeľ kňazského seminára organizoval cirkevné akcie, ktoré mali pozitívny ohlas me-

dzi duchovenstvom, ako aj medzi veriacimi.

Duchovného otca Emila Jarkovského prišlo pri ceste na druhý svet odprevať mnoho duchovných a veriacich, čo dokazuje, že bol medzi ľuďmi obľúbený a že ho budú udržiavať vo svojich srdciach a modlitbách.

Víchnaja jemú pámjať!

Redakcia Istiny

Blažený muž (3. časť)

1, 2 – *но въ законѣ гдѣи вола ѣгѡ, ѡ
и въ законѣ ѣгѡ пощитѣа дѣнь ѡ
нѡмь.* – no v Hospodinovom Zákone má záľubu a Jeho Zákonom sa bude poučáť deň aj noc. – V prvom verši prorok opísal to, čo by človek nemal robiť, ak chce byť blaženým. V tomto verši dopĺňa svoje slová o možnosti získania blaženosti tak, že kladie podmienku spočívajúcu v činnosti, t.j. v obľúbení si Hospodinovho Zákona a neustálom poučaní sa z neho, z čoho bude prameniť život podľa Hospodinových požiadaviek. Vo všeobecnosti je každá nečinnosť omnoho ľahšia, než akákoľvek činnosť. Napríklad: nezabiješ, nescudzoložíš, nepokradneš (2Mjž 20, 13-15) – na naplnenie každého z týchto prikázaní stačí iba nečinnosť, nehybnosť. No prikázania: miluj svojho bližného ako seba samého (Mt 19, 19), predaj svoj majetok a rozďaj chudobným (Mt 19, 21), keď ťa bude niekto nútiť, aby si s ním išiel jednu míľu, choď s ním dve (Mt 4, 41) – to sú už činnosti vlastné tým ľuďom, ktorí sa podujali na cestu k cnostnému životu, no a na ich uskutočňovanie je už potrebné pevné odhodlanie, aj nemalá námaha.

Je dobré a chvályhodné strániť sa poškvŕny, no podľa slov blaženého Theodorita je nevyhnutnosťou k tomu pridať aj skutky

– vnímať Boží Zákon a želať si to, k čomu nás nabáda. Tento Boží Zákon je v očiach svätého Atanáza vskutku anjelský a krásna je aj odmena za dobrý skutok podľa neho. Ten, kto sa cvičí v štúdiu Božieho Zákona, ten sa napája jeho vodami. Aj samotný Isus Christos svoje učenie nazval vodou: „Ak niekto žízni, nech príde ku mne a pije“ (Jn 7, 37).

Prorok Dávid tu hovorí o vôli človeka. Je to charakteristika spravodlivého človeka z pozitívnej strany. Doslovný preklad by mohol znieť: „Jeho vôľa je v Hospodinovom Zákone“ – vôľa – t.j. náklonnosť, chcenie spravodlivého, jeho túžba po Hospodinovom Zákone, no nielen po Dekalógu, ale po celom Božom Zjavení. Koho vôľa je v Hospodinovom Zákone, ten má v Božom Zákone záľubu – obľubuje ho. Taký človek sa nechá poučiť a bude postupovať podľa jeho rád.

„Deň aj noc“. – To znamená, že je potrebné oddávať sa Božiemu Zákonu neustále a v zhode s ním prežiť celý svoj život. Takto to ustanovil samotný Boh ešte prostredníctvom Mojžiša hovoriac: „Nech slová tohto Zákona budú vždy v tvojich ústach, nimi sa poučaj sediac i vstávajúc, aj ležiac, aj cestou kráčajúc. A priviaž ich na svoju ruku a nech budú neustále pred tvojimi očami“ (5Mjž 6, 6-8). Vzorom by nám mohla byť Presvätá Bohorodička, ktorá bola vy-

chovávaná v chráme, dňom aj nocou sa poučala v Hospodinovom Zákone a prebývala v modlitbe za národ. Podobne aj apoštol Pavol radí všetkým kresťanom zotrvať v neustálych modlitbách, hovoriac: „Neustále sa modlite...“ (1Tes 5, 17). Svätý Efrém Sýrsky vo svojom Slove o žalme hovorí, že je vždy potrebné rozmyšľať o Hospodinových slovách, pretože Hospodinov deň príde ako zlodej v noci (1Tes 5, 2). Preto dňom aj nocou hľadá na posledný čas a v Zákone Hospodinovom sa poučaj deň aj noc.

1, 3—**НЪДЪЕТЪ ІАКЪ ДРЕВО НАСАЖДѢНОЕ ПРИ НЕХЪДНИЩНУЪ БОДЪ, ЁЖЕ ПЛОДЪ СВОЙ ДАЕТЪ ВО ВРЕМЯ СВОЕ, И ЛИСЪТЪ ЕГЪ НЕ УПАДЕТЪ: И ВЕЛЪ, ЕЛИКА ЛЩЕ ТВОРИТЪ, ОУСПЕЕТЪ.** – A bude ako strom vysadený pri prameňoch vôd, ktorý vo svojom čase vydá svoj plod a jeho list neodpadne. A vo všetkom, čo bude robiť, uspeje. – Slová tohto verša sú takmer doslovné zhodné s Božími slovami, kto-

ré Boh o niekoľko storočí neskôr vyslovil cez proroka Jeremiáša usvedčujúceho bezbožnosť Židov. V 17. kapitole svojich prorociet porovnáva Jeremiáš údel zbožného človeka, ktorý úfa na Hospodina, s údelom bezbožného. O prvom hovorí: „Blažený je človek, ktorý sa nádeja na Hospodina... Bude ako strom vysadený pri vodách, vo vlhke zapustí svoje korene: nevyľaká sa, keď nastane páľava a sucho a bude na ňom zelené lístie a v čase bez dažďa sa nevystraší a neprestane prinášať plody“ (v. 7-8). Je pozoruhodné, ako inšpirovaní pisatelia dobre poznali Božie Slovo vyslovené cez prorokov, nehľadiac na to, že v ich dobe neboli tlačené knihy

a rukopisné zvitky boli zriedkavosťou. Prečo teraz u ľudí chýba takéto poznanie Božieho Slova, keď dosiahnuť toto poznanie je dnes omnoho ľahšie? Či nie preto, že ľudia dnes dávajú prednosť kráčať podľa rady bezbožných a prebývať na cestách hriech-

vorí samotný Isus Christos: „Každý dobrý strom rodí dobré ovocie, kým planý strom rodí zlé ovocie. Dobrý strom nemôže rodiť zlé ovocie, ani planý strom rodiť dobré ovocie“ (Mt 7, 17-18). A na inom mieste hovorí: „Ak zasadíte dobrý strom, bude dobré aj jeho ovocie, no ak zasadíte planý strom, bude zlé aj jeho ovocie. Strom totiž možno poznať po ovocí“ (Mt 12, 33-34). Dobré známe je podobenstvo o neplodnom figovníku. Aj v ňom Christos figovníkom poukázal na ľudí, ktorých život neokrášľovali skut-

nikov? A či to nie je jasný príznak toho, že dnešní ľudia, chváliaci sa pomenovaním skutočných kresťanov, zbožnosť a blaženosť stavajú nie na poznaní Božieho Slova, nie na štúdiu Hospodinovho Zákona, no na čomsi inom?!

Sväté Písmo často prirovnáva človeka k stromu. Prorok to robí aj na tomto mieste. Dobré či zlé plody, plodnosť alebo neplodnosť, to sú časté prirovnania, ku ktorým možno jednoducho prirovnať život človeka a jeho konanie. Ako ho-

ky milosrdenstva – skutky podľa Hospodinových prikázaní tak, ako figovník neokrášľovalo to, čo ho robí krásnym i užitočným – plody (Lk 13, 6-9).

Prameňmi vôd žalmista nazýva Sväté Písmo, v ktorom je všade možné nájsť zvestovaného Christa. Christos, hovorí svätý Atanáž, je strom života; apoštoli sú konáre; krv a voda z Christovho rebra je plod – krv na zobrazenie utrpenia

a voda na zobrazenie krstu; slová sú listím. Aj svätý Ján Zlatoústý prirovnáva Sväté Písmo k prameňu. Tento prameň, hovorí, je obdivuhodný, pretože v ňom nie sú rieky vôd, ale dary Svätého Ducha. Tento prameň je v duši každého veriaceho, a predsa sa nezmenšuje, v každom sa nachádza v plnosti.

Potoky Božieho Ducha, t.j. slová Svätého Písma, pôsobia podobne ako blahodarná vlaha. Ako vody, ktoré kvitnúcimi robia stromy vysadené blízko nich, tak Boží Duch dáva silu prinášať plody podľa Zákona. Práve preto Isus Christos pomenoval svoje učenie vodou. Hovorí: „Kto má smäď, nech príde ku mne a pije“ (Jn 7, 37) a ďalej: „Kto uverí vo mňa, ako hovorí Písmo, z jeho útroby potečú rieky živej vody“ (Jn 7, 38). To isté hovorí aj žene Samaritánke: „Kto pije túto vodu, opäť vysmädne; no kto pije vodu, ktorú mu dám ja, nevysmädne naveky“ (Jn 4, 13-14). Takto hovorí aj cez proroka Izaiáša: „Dám piť smädným v zemi vyprahnutej; otvorím na horách pramene a na pahorkoch rieky, aby som napojil svoj ľud, ktorý som si vyvolil“ (pozri Iz 41, 18; 43, 20-21). Preto prorok Dávid, hovorí blažený Theodorit, pripodobňuje človeka študujúceho Božie slová k stromom vysadeným na brehu vôd, ktoré majú vždy zelené listy a ktoré vo vhodnom čase prinášajú plody. Každý človek, ktorý sa namáha o cnosti, hoci plody svojej námahy bude v plnosti

zbierať až v budúcom živote, už aj tu na Zemi ako strom zelenie sa a s oblaženou dušou znáša ťažkosť námahy. A najštedrejší Vládca vždy pomáha pri jeho námahe, pretože tým, ktorí milujú Boha, ako hovorí svätý apoštol Pavol, všetko slúži na dobré (Rim 8, 28). Preto prorok Dávid povedal: „A vo všetkom, čo bude robiť, uspeje“. Lebo Hospodin, hovorí inde prorok Dávid, „napráva kroky človeka a na jeho ceste ho sprevádza“ (Ž 36, 23).

Použitá literatúra:

АФАНАСИЙ ВЕЛИКИЙ, св.: Творения в четырех томах. Том 4. Москва : Спасо-Преображенский Валаамский монастырь 1994.

ЕФРЕМ СИРИН, св.: Творения. Том 3. Москва 1994. ISBN 5-86809-092-6.

ФЕОДОР ИТ КИРСКИЙ, бл.: Изъяснение псалмов. Москва 2004. ISBN 5-94625-081-7.

ПСАЛТИРЬ в святоотеческом изъяснении. Свято-Успенская Почаевская Лавра 1998. ISBN 5-86868-103-7.

РАЗУМОВСКИЙ, Г.: Объяснение священной Книги псалмов. Москва 2006. ISBN 5-7429-0120-8.

ТОЛКОВАЯ ПСАЛТИРЬ с подстрочным комментарием и краткой историей. Москва 2006.

Protodiakon Ján Husár

Otázka: „Ako máme dovoliť deťom, aby sa správali v chráme? Niektorí rodičia im nedovolia vydať ani hláska alebo sa ani pohnúť a iní im zas dovoľia, aby sa hrali a voľne sa pohybovali po chráme. Aký prístup je ten najlepší?“

Odpoveď: „Skúsenosť Cirkvi hovorí, že v praktických otázkach, ktoré sa netýkajú vierouky a mravnosti, je najlepšie ísť strednou, takzvanou kráľovskou cestou. Ak sa teda chceme držať tejto cirkevnej zásady, najlepšie bude, ak deťom dovoľíme primeraný pohyb a tiež aj to, aby nám občas pošepkali, čo nám chcú povedať, no nie hlasné rozprávanie, krik alebo behanie po chráme. K tomuto je ešte veľmi dôležité dodržať niekoľko ďalších zásad. Deti by mali byť čo najbližšie pri svojich rodičoch, aby sa od nich, z ich príkladu učili správne sa správať v chráme, aby sa od nich

učili zbožnosti, modlitbe, pokániu, slzám pokáania, úcte k Bohu a iným ľuďom, poklonám, láske, slušnosti, ohľaduplnosti, trpezlivosti, tichosti, krotkosti, miernosti a ďalším cnostiam. Rodičia sú pre deti najdôležitejšími učiteľmi, ktorí na nich majú aj najväčší vplyv a deti sú ich zrkadlom. Z toho vyplýva, že ak chceme, aby sa naše deti správali v chráme pekne, ticho a úctivo, je nevyhnutné, aby sme sa aj my rodičia takto správali a to nielen v chráme, ale aj všade inde, hlavne doma. Je ťažké, až takmer nemožné dosiahnuť, aby sa deti v chráme správali pekne a zbožne, ak sme ich my doma svojím príkladom naučili šaliť sa a správať sa hlučne a neslušne. Deti je ďalej potrebné naučiť, prečo sa majú v chráme správať pekne, aby vedeli, že to majú robiť nie iba tak, lebo to niekto povedal alebo dokonca hrozivo nakričal, ale z úcty k živému a dobrému Bohu,

ktorý je našim Otcom a ktorého máme úprimne radi. Náš úprimný alebo neúprimný vzťah k Bohu deti okamžite vycítia a budú aj napodobňovať. Deti rýchlo a objektívne ukážu všetkým dookola to, čo je skryté v našom vnútri, o čom si často mylne myslíme, že to zostane ukryté pred inými ľuďmi alebo dokonca aj pred Bohom. Ako povedal Isus Christos, nič na svete nie je také ukryté, žeby to raz nevyšlo najaivo. Nakoniec je potrebné dodať ešte jednu veľmi dôležitú zásadu. Bolo by veľmi dobré, bol by raj na zemi, keby v chráme nikto nikoho nesúdil. Niečie deti sú hlučnejšie, no ich rodičia možno robia maximum preto, aby sa správali čo najkrajšie a viac už nie je v ich silách. Každému treba dať šancu, nikomu netreba znepríjemňovať pobyt

v chráme alebo ho z chrámu vyháňať nepríjemnými poznámkami alebo gestami, ani deti, ani rodičov. Každý nech cvičí a súdi seba a nie iných. Ten, kto sa poriadne modlí, na konci služby nebude ani tušiť, kto kde vyrušoval, kto sa rozprával, alebo kto prišiel do chrámu neskoro. Ten, kto sa modlí, odíde z bohoslužby domov s celkom inými, peknými a duchovnými zážitkami, s novými vedomosťami a poznaním, s ešte väčšou zbožnosťou a úctou k Bohu a jeho deti ho budú po celý život s radosťou a celkom prirodzene napodobňovať, pretože budú mať úprimnú a horúcu lásku k Bohu v srdci. Srdce sa učí od srdca, len tejto reči rozumie.“

S úctou a láskou v Christu

jerej Štefan Pružinský, ml.

Ikona Božej Matky „Deržavnaja“

Vládnuca, Mocná ikona Božej Matky sa ukázala ruskému národu 2. marca 1917 v dedine Kolomenskoje pod Moskvou v deň abdikácie cára-mučeníka Nikolaja II. Nebeská Kráľovná je na ikone zobrazená ako pozemská Kráľovná. Kresťanka Evdokia Andrianova mala sen, v ktorom jej tajomný hlas povedal, že v dedine Kolomenskoje je veľká čierna ikona,

ktorú treba opraviť a modliť sa k nej. Andrianova sa vybrala do tej dediny, našla tam Voznesenský chrám a po dlhom hľadaní v pivnici našli veľkú starú čiernu ikonu. Keď ju umyli od stáročného prachu, ukázalo sa im zobrazenie Božej Matky ako Nebeskej Kráľovnej. Po tomto nájdení „Deržavnoj“ ikony vznikla legenda, že Božia Matka vzala na seba najvyššiu panovnícku moc nad Ruskom a nad národom. Tí, ktorí uctievali túto ikonu a modlili sa pred jej kópiami v celom Rusku, boli prenasledovaní a tieto ikony boli vzaté zo všetkých chrámov.

Sviatkovanie tejto ikony je ustanovené na 2./15. marca.

Prvá modlitba:

Ó, Deržavnaja Vladýčice Presvätája Bohoródice, na objátijach Svojích deržáščaja Soderžáščaho dlániju vsjú vselénnuju, Carjá Nebésnahto! Blahodarím Tá za neizrečénnoje milosérdije Tvoje, jáko blahovolíla jesí javíti nám, hríšnym i nedostójnym, sijú svjatúju i čudotvórnuju ikónu Tvojú vo dní sijá lukávyja i ľútyja, jáko víchr, jáko búrja vítrennaja, našédšaja na stranú nášu, v dní uničizenija nášeho i ukorenija, vo dní razorenija i poruhánija svjatýň našich ot ľuděj bezúmnych, íže ne tóčiju v sérdci, no i ustnámi dérzošno hlahólut: níšť Bóh, i v díľich sijé bezbóžije pokazújut. Blahodarím

Ťá, Zastúpnice, jáko prizríla jesí s vysotý svjatýja Svojejá na skórbí náša i hóre nás, pravoslávnych i jáko sólne svítloje, uveseľáješi iznemóhšija ot pečáli očesa náša presládostnym zrínijem Deržávnaho óbraza Tvojeho. Ó, Preblahoslovénnaja Máti Bóžija, Deržávnaja Pomóšcnice, krípkaja Zastúpnice! Blahodarjášče Ťá so stráchom i trépetom, jáko rabí nepotrebniji, pripádajem Tí so umilénijem, s sokrušením serdecným i so slezámí, i mólim Ťá i steňášče vopijem Tí: spasí nás, spasí! Pomoží nám, pomoží! Potščísja: pohibájem! Se život náš ádu približisja: se obyšédše obydoša nás hrisí mnózi, bídy mnózi, vrazí mnózi. Ó, Nebésnaja Caríce! Skípetrom vlásti Tvojejá Božéstvennyja razsij, jáko prách, jáko dým, nečestívyja kózni vrahóv nášich vídimych i nevídimych, sorkuší veleríčivya pomyšlénija ích i zapretí ím, i jáko Máti vsích, na púť právyj i bohohódnij nastávi ích. Vkorení v serdcá vsích nás právdu, mír i rádosť o Dúsi Svjáťi, vodvorí v straňi nášej tišinú, blahodénstvije, bezmjatéžije, ľubóv drúh ko drúhu nelicemírnuju. Deržávoju Tvojeju vsesíľnoju uderží, Prečístaja, potóki bezzakónija, choťáščija potopíti Zémľu Rússkuju v strašňij pučínij svojej. Podderží nás slábych, malodúšnych, némoščnych i unýlych, ukripí, vozstávi i spasí, jáko da pod Deržávoju Tvojeju vsehdá chraními, pojém i veličájem Pre-

čestnóje i Velikolípoje ímja Tvoje, nýňi i prísno i vo víki vikóv. Amíň.

Druhá modlitba:

Míra Zastúpnice, Máti vsepítaja! So stráchom, víroju i ľubóviju pripádajušče préd čestnoju ikónoju Tvojeju Deržávnoju, usérdno mólim Ťá: ne otvratí licá Tvojeho ot pribihájuščich k Tebí. Umolí, milosérdnaja Máti Svíta, Sýna Tvojeho i Bóha nášeho, sladčájšaho Hóspoda Iisúsa Christá, da sochraníť v míri stranú nášu, da utverdít deržavu nášu v blahodénstviji, i izbávit nás ot meždousóbnjya bráni, da ukripít svjatúju cérkov nášu pravoslávnuju, i nezýblemu sobľudét jú ot nevírija, raskóla i jeresěj. Ne ímamy inýja pómošči, razví Tebé, Prečístaja Dívo; Tý jesí vsesíľnaja christián Zastúpnica préd Bóhom, právednyj hňív Jehó umjahčája, izbávi vsích s víroju Tebí moláščichsja ot padénij hrichóvnych, ot navíta zlých čelovík, ot hláda, skorběj i boľíznej. Dáruj nám dúch sokrušenija, smirénije sérдца, čistotú pomyšlénij, ispravlénije hrichóvnyja žizni i ostavlénije sohrišénij nášich; da vsí, blahodárno vospivájušče veličije Tvoje, spodóbimsja Nebésnaho Cárstvija, i támo so vsími svjatými proslávím Prečestnóje i Velikolípoje ímja v Trójici slávimaho Bóha, Otcá i Sýna i Svjatáho Dúcha. Amíň.

Juliána Polakovičová

Jozef v otroctve

VEgypte priviedli kupci Joze-
fa na trh otrokov. Za takého
silného, zdravého a mladého ot-
roka určite získajú pekné penia-
ze. Kúpil ho muž menom Putifar.
Bol veliteľom faraónovej telesnej
stráže. Hneď zistil, že dobre kúpil,
Jozef bol pracovitý. Vedel samo-
statne plánovať a rozdeliť prácu,

ale aj vykonávať rozkazy. Bol čes-
tý, nehundral a neodťahoval sa
od práce. Putifar ho čoskoro uro-
bil svojím osobným sluhom a čo-
raz viac mu zveroval spravovanie
svojej domácnosti. Putifar vedel,
že tento mladý muž je jedinečný.
Pán Boh Jozefa neopúšťal, aj keď
bol ďaleko od rodiny. Jozef žil v
Putifarovom dome tak pokojne,
ako len otrok vôbec môže žiť. Ce-
nili si ho ako dôležitého sluhu v
dome dôležitého pána. A on vedel,
že Boh je stále pri ňom. Zakrátko
sa však dostal do ťažkostí, hoci
bez vlastného pričinenia. Putifaro-
va žena išla nechať oči na peknom
mladom mužovi. Keď Putifar ne-
bol doma, pokúšala sa ho zviešť.
Jozef ju odmietol: „Môj pán mi vo
všetkom dôveruje,“ povedal jej.
„Ako by som ho mohol podviešť s
jeho ženou?! Okrem toho by to bol
hriech voči Bohu, ktorého milu-
jem a ktorému slúžim.“ Putifarova
žena sa však nevzdávala.
Bola mu stále v päťach. Ťaž-
ko mu bolo udržať si od nej
odstup. Jedného dňa ho na-
šla samého. Keď ho objala,
vymanil sa jej a ušiel. Žena
sa nahnevala a povedala
manželovi, že ju Jozef chcel
zviešť. Putifar ho uvrhol do
väzenia. Na ruky a nohy, ba
dokonca aj na krk mu zalo-
žili reťaze. Už nebol milova-
ným sluhom. No Pán Boh
neopustil Jozefa ani v tem-

nom žalári. Nezabudol naňho. Zaskratko správca väznice zistil, aký je Jozef príčinnlivý a ochotný. Zveril mu dozor nad väzňami. Všetko, čoho sa Jozef chytil, malo úspech. Jedného dňa priviedli dvoch nových väzňov: faraónovho čašníka a pekára. Obaja vysokí úradníci prišli o kráľovskú priazeň. Vo väzení mali vyčkať na faraónov rozsudok. Správca väzenia poveril Jozefa ich opaterou. Raz ráno, keď im doniesol raňajky, videl, že sú akísi zronení. „Čo sa stalo?“ spytoval sa prívetivo. Odvetili: „Obidvom sa nám minulej noci prisnil sen, a nevieme, čo znamená.“ Tak ako všetci Egypťania aj oni verili, že každý sen niečo znamená. Vo väznici však nebolo nikoho, kto by im ho vyložil. „Boh vie vykladať sny,“ povedal Jozef. „Porozprávajte mi ich!“ Pozorne vypočul najprv čašníkov a potom aj pekárov sen. Čašníkov sa snívalo o viniči s tromi úponkami, ktorého bobule vytláčal do faraónovej čaše. Pekárovi sa prisnil sen o troch košoch s jemným pečivom, ktoré niesol panovníkovi. No vtáci mu všetko pojedli. Boh pomohol Jozefovi, aby porozumel významu týchto snov. „O tri dni,“ povedal Jozef čašníkovi, „fa zavedú ku kráľovi a vrátia ti tvoj úrad.“ Pekárovi však musel oznámiť: „O tri dni fa na kráľov príkaz popravia.“ Stalo sa, ako Jozef povedal: O tri dni mal faraón narodeniny. Prikázal pekára popraviť, no čašníka vzal opäť do

svojich služieb. Keď šťastný čašínik opúšťal väzenie, poprosil ho Jozef o pomoc. „Nezabudni na mňa! Povedz faraónovi, že som nevykonan nič zlého a nezaslúžim si byť vo väzení!“ No len čo bol čašínik opäť na kráľovskom dvore, zabudol na Jozefa. Prešli dva dlhé roky. Tu sa faraónovi prisnil jednej noci sen, ktorý mu nik z jeho múdrych radcov nevedel vyložiť. Čašínikovi zrazu zišiel na um vlastný sen vo väzení a spomenul si na Jozefa. „Nezachoval som sa správne,“ povedal faraónovi. „Celkom som zabudol na istého mladého muža, ktorý mi vo väzení vyložil sen. Predpovedal, že ma opäť prijmete do svojich služieb, a jeho slová sa vyplnili. Jozef by mohol pomôcť aj vám.“ Sluhovia bežali do väzenia, aby priviedli prekvapeného Jozefa. Rýchlo ho umyli, oholili, obliekli do čistých šiat. Potom ho predviedli pred faraóna. „Povedali mi, že vieš vykladať sny,“ povedal panovník. „Ja to neviem,“ odvetil Jozef, „no Boh to vie.“ „V mojom sne,“ pokračoval faraón, „som videl sedem tučných kráv vychádzajúcich z rieky, aby sa napásli. Vedľa nich stálo sedem chudých a škaredých kráv. Chudé kravy však požrali tučné. V inom sne som videl sedem zreých plných klasov vedľa siedmich tenkých a suchých. Tenké pohltili plné. Čo značia tieto sny?“

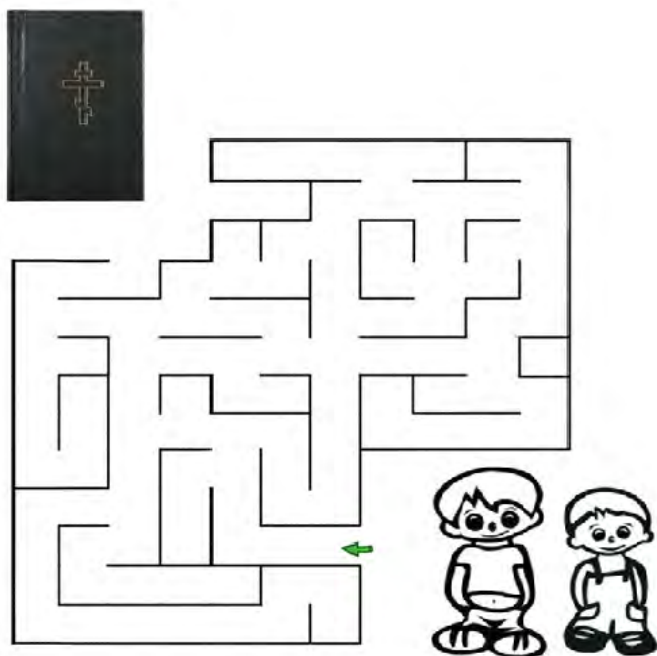
Janka Kobanová

Milí Istinkáči, ani toto marcové číslo Istiny sa nezaobišlo bez úloh, čo sme si pripravili pre Vás. Tak smelo do riešenia!

1. Hneď v prvej úlohe je niečo pre šikovné ručičky. Podľa čísel zisti, aké mená apoštolov sa skrývajú pod nimi. Prirad' k číslam písmenká a doplň: Nedeľa....

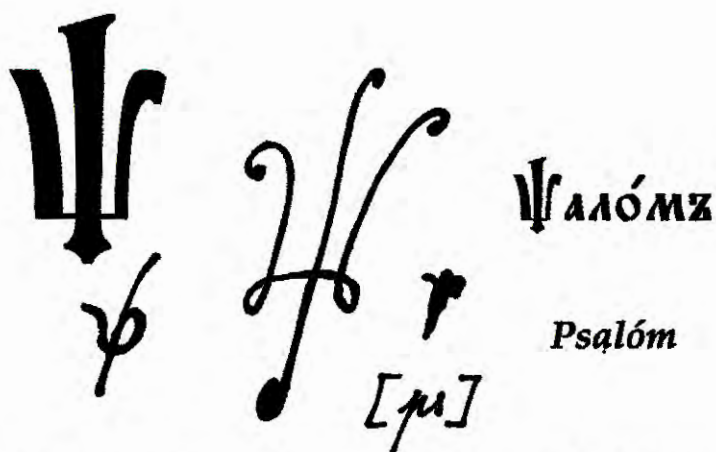
1	2	3	4	5	6	7	8			
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
6	9	13	2	16	8	12	18	4		
A	P	O	V	A	O	V	I	A		
14	17	7	11	19	1	15	5	10	3	
S	V	H	A	A	S	L	T	R	J	

2. Ďalšia úloha je opäť zameraná na Vašu šikovnosť. Pomôžte najsť chlapcom cestu ku knižke.

3. V poslednej úlohe si vymaľujte ikonku. Na ikonke je sv. Andrej Krétsky. V Pravoslavnej cirkvi sa počas obdobia Veľkého pôstu slúži bohoslužba, ktorá sa nazýva Veľký kajúcný kánon sv. Andreja Krétskeho. Táto bohoslužba sa číta a spieva po častiach v pondelok, utorok, v stredu a vo štvrtok prvého týždňa Veľkého pôstu.

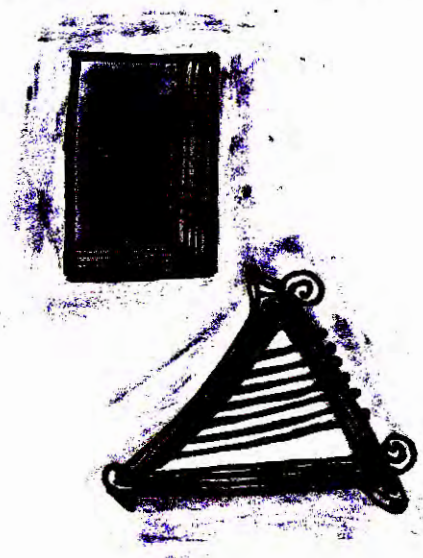

(pieseň, spev piesne sprevádzanej harfou)

Псалмопѣвецъ свѣтый цѣрь и прѣрокъ дѣдъ -
 Psalmodívec svjatýj cár i prorók Dávid
 (Spievajúci žalmy svätý kráľ a prorok Dávid)

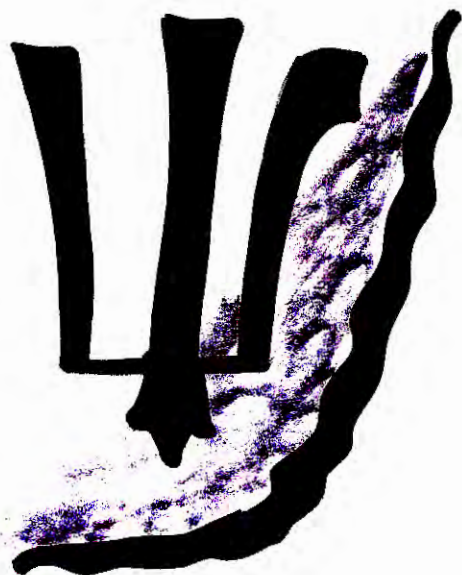
Псалтирь:
 кни́га Псалмѡвъ -
 - Psaltír: kníha
 Psalmón (Žaltár -
 - kniha piesní)

Псаломски -
 - psalómski
 (znamená
 podľa žaltára, -
 žalmický)

Псалмы ѿ пѣсньми
 славословимъ хрѣтѣ,
 ѿ мѣртвыхъ твоѣ
 воскресѣнїе: ѿмже насъ
 свободилъ єси
 мучительства адова,
 ѿ якоу бгъ даровалъ
 єси жизнь вѣчную,
 ѿ вѣлю мѣть.

П-700

*Psalmy i písňmi slavoslóvim Christé, ot mértvych
 Tvoje Voskresénije: ímže nás svobodíl jesí mučíteľstva
 ádova, i jáko Bóh darovál jesí žízň víčnuju, i véliju
 mílošť.*

*Žalmami a piesňami oslavujeme, Christe, Tvoje
 zmrťovychvanie, ktorým si nás vyslobodil z
 hrozných múk pekla a ako Boh si (nám) daroval večný
 život a veľkú milosť.*

Pripravila: Tatiana Mihaličová

Milí čitatelia, dnes vám prinášame rozhovor s o. d. Jánom Kosťom, ktorý je duchovným správcom PCO Vyšná Jablonka a Nižná Jablonka.

Otázka: Otče, akým spôsobom ste sa dostali na PBF?

Odpoveď: Moje rozhodnutie pre štúdium teológie prichádzalo pomaly. Môj dedo bol cerkovníkom a častokrát aj zvonárom. Niekedy každodenné ranné a večerné vyzváňanie v našej obci bolo zabezpečované každou domácnosťou podľa poradia. Pre ľudí bývajúcich ďaleko od chrámu to bolo dosť náročné na čas, tak sa stále dohodli, aby túto službu za nich niekto vykonával. Náš dom je v susedstve chrámu a preto sa s takou prosbou obracali na môjho deda. Ja som to už nezažil, ale pamätám sa už len na obdobie, keď som ako malý chlapec prichádzal do chrámu a môj dedko obsluhoval kňaza pri prestole. Veľmi sa mi to páčilo a lákalo ma to. Bolo to pre mňa vzácné, lebo spoluúčastenie chrámu nám umožňovalo chrám navštevovať vo vlastnej obci len každú tretiu nedeľu a druhý deň veľkého sviatku. Po udalostiach v roku 1968 sme boli len jednou z filiállok, a toto pravidlo mávalo výnimky v náš neprospech. Dedo mi zomrel, keď som mal deväť rokov. To som bol ešte veľmi malý, aby som mal dostatok odvahy na prejavenie takejto túžby. Rodinná situácia ma neskôr

doviedla na faru k otcovi duchovnému v blahej pamäti mitr. prot. Petrovi Cuperovi. Jeho prijatie a pochopenie na mňa zapôsobilo ako veľká otcovská náruč ponúkajúca bezpečný prístav. Túžba byť v prítomnosti o. Petra ma priviedla k pravidelnej účasti na ranných a večerných bohoslužbách v Stropkove, kde som sa dostal aj k obsluhu pri prestole. Všetko to prinášalo aj mnoho nepríjemností. Bol to ešte čas pred rokom 1989. Odtiaľ to k štúdiu na PBF už nebolo ďaleko aj napriek tomu, že nad takouto cestou som predtým nerozmýšľal.

Otázka: Aké boli Vaše študentské roky?

Odpoveď: Moje štúdium na PBF bolo veľmi pestré. Do prvého ročníka som nastúpil v roku 1989 ešte na Sládkovičovej ulici. V ročníku sme so štúdiom začali piati. Po jesenných udalostiach v roku 1989 sme do druhého ročníka nastupovali do „bojových“ podmienok. Seminár bol na Plzenskej ulici (dnešný) a fakulta začínala na Masarykovej 15. Všetko bolo v štádiu rekonštrukčno-stavebných prác. Bývali sme v jednej budove (vtedy posledná bytovka) a učili sme sa kedy ako prišlo, najprv v kluboch a neskôr v budove, kde je dnes predajňa skrípt. V terajšej predajni bol dekanát, vo vedľajších izbách sekretariát a na druhej strane chodby boli triedy. Stravovali sme sa vo vysokoškolskom areáli na ul. 17. novembra a

kaplnku sme mali v budove, kde potom bolo kníhviazačstvo. Tam bola aj fakultná knižnica. V druhom ročníku sme študovali už len dvaja. Ostatní, myslím, odišli na Detašované pracovisko fakulty do Olomouca. Do tretieho ročníka som už nastúpil len sám. Kvalita priestorov na vyučovanie a bývanie sa stále vylepšovala. Po treťom ročníku som sa oženil. Pravidelne tzv. odchodovky som už nemusel dodržiavať. Zo seminára sme domov odchádzali len každý tretí týždeň a na sviatky Roždestva ICXC a sv. Paschy. Vo štvrtom ročníku v novembri som bol vysvätený

ný za diakona a po štvrtom ročníku v júli potom aj za kňaza. V piatom ročníku som už študoval ako správca cirkevnej obce Bajerovce.

Otázka: Aký bol Váš najpozitívnejší, alebo lepšie povedané najúsmevnejší zážitok počas štúdia na PBF?

Odpoveď: No boli aj pozitívne aj úsmevné zážitky. Najpozitívnejšími zážitkami bolo, keď sme videli ako sa fakulta ale aj seminár spamätávajú z likvidačných plánov našich neprajníkov. Úroveň bývania ako aj štúdia bola stále lepšia a lepšia a sami sme si rozprávali, že o

10 rokov nám nikto nebude chcieť ani veriť čo sme prežili. Prešlo 20 rokov a dnes ani samému sa mi nechce veriť, kde sa v nás nabralo toľko sily a odhodlania. Najúsmevnejším bolo stretnutie s vladykom Christoforom. Tento ma v treťom a vyšších ročníkoch stále privítal so slovami: „To sa mi páči, vy ste stále celá trieda pokope“. To už som bol v ročníku len sám.

Otázka: Po tom ako ste doštedovali na fakulte, ktorá bola Vaša prvá cirkevná obec a ako ste sa tam cítili?

Odpoveď: Ja som na svojej prvej cirkevnej obci bol ešte počas štúdia. Bolo mi tam aj dobre aj nedobre. Ako človek som si ani nevedel predstaviť ako sa tento národ o svojho duchovného vedel a chcel postarať. Po príchode na túto cirkevnú obec sa nám narodil syn a pred odchodom z cirkevnej obce na náhradnú vojenskú službu sa nám narodila dcéra. Neboli sme tam dlho. Ani som tam nechcel ostať. Cirkevnú obec som našiel na gregoriánskom kalendári a západnej paschálii. Ponúkol som im, prosil a nabádal pre návrat na juliánsky kalendár a východnú pascháliu. Bolo mnoho tých, ktorí boli ochotní prijať môj návrh, ale odporcovia boli aktívnejší a ja som nedostal podporu žiadnej zo zainteresovaných strán. Povolávací rozkaz bol pre mňa vykúpením zo života proti vlastnej vôli. Po vojne som bol ustanovený na cirkevnú obec Vyšná Jablonka a tam sme do dnešných dní. V Bajerovciach mi ako človeku nechýbalo nič aj napriek tomu, že súdne pojednávania, náhradné bohoslužobné priestory, zháňanie pozemku na stavbu chrámu, núdzové bývanie a nevraživosť proti-strany boli každodennou súčasťou života. Ako kňaz som sa nedokázal zmieriť so skutočnosťou, ktorá odo mňa vyžadovala slúženie Paschy podľa západnej paschálie. Dodnes na túto cirkevnú obec a jej veriach spomínam s láskou a je mi ľúto, že som tam nemohol ostať.

Otázka: Čím by mal osloviť kňaz mladého človeka, aby sa mladý človek živo zapájal do cirkevného života?

Odpoveď: Na túto otázku sa dá odpovedať len slovami Evanjelia: „Táko da prosvititsja svít váš pred čelovíki, jáko da vídat váša dóbraja dilá, i proslávjat Otcá vášeho íže na nebesích“ (Mt 5, 16). Všelijaké novodobé pokusy evanjelizácie bez splnenia tejto podmienky sú zbytočné. Keď budeme do chrámu lákať ľudí čímkoľvek iným, aj keď ich prilácame, no nie ku Isusovi Christovi, ale k čomkoľvek inému, čo im nemôže dať spásu ich duše, lákame ich zbytočne. Spása ľudskej duše je to, o čo má mať veriaci človek záujem a to pri akejkolvek činnosti. Všetko ostatné sú veci, akcie a rôzne činnosti, ktoré nás po ceste za spásou len sprevádzajú. To znamená, osobným príkladom kňazského života môžeme osloviť každého človeka a aj mladého, aby sa aktívne zapájal do cirkevného života, ale hlavne do života pre spásu svojej duše. Toto je najťažšia úloha nás všetkých, ale najmä kňazov. Keď my duchovní svojím životom spravíme opak, len ťažko je možné napraviť a uzdraviť takto zranenú dušu. Nezabúdajme, že generácia, ktorú vychovávame, bude vychovávať generácie, ktoré prídu za ňou. Ako ich privedie k Bohu, keď sama nebude poznať Boha a nebude sa vedieť ani modliť?

Pripravil Miroslav

Štyridsať svätých mučeníkov Sevastijských (Sebastijských), deň pamiatky 9. marec a 9. august

Svätí mučeníci boli mučení na Sevastijskom jazere.

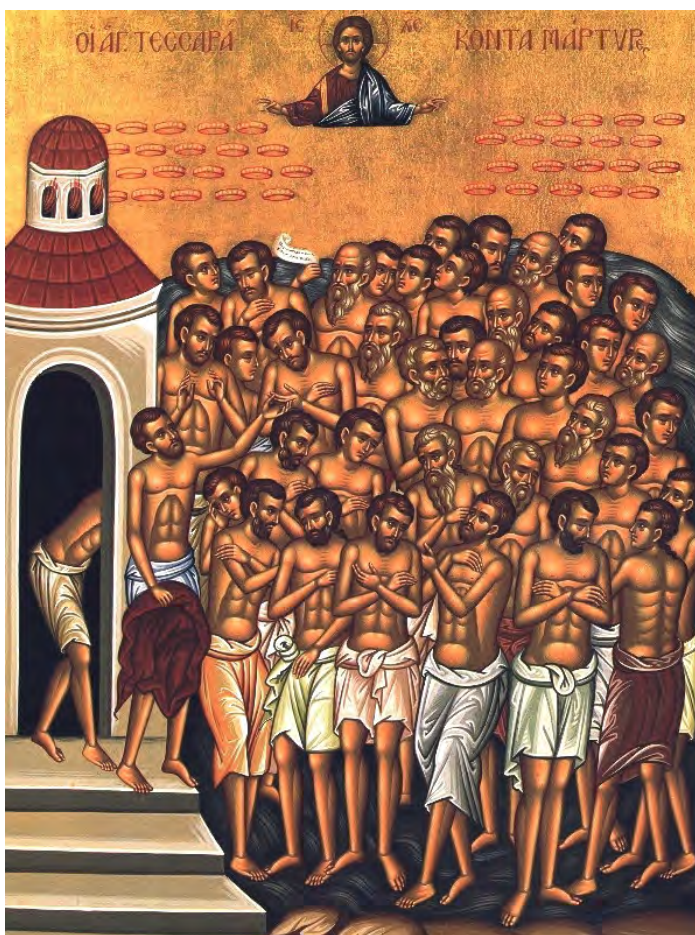
V roku 313 svätý Konštantín Veľký vydal Milánsky edikt, ktorým daroval slobodu kresťanom a zrovnoprávnil ich s pohanstvom, ale jeho spoluvladár Licínus bol presvedčeným idoloslužobníkom a chcel vo svojej časti ríše vykoreniť kresťanstvo, ktoré už bolo značne rozšírené vo Východnej časti Rímskej ríše. Licínus sa pripravoval na vojnu proti Konštantínovi a bál sa zrady, preto chcel očistiť svoje vojsko od kresťanov.

Agrikolaj bol vtedy jedným z veliteľov v arménskom meste Sevas-tia. Bol však horlivým stúpencom pohanstva. Pod jeho velením bola skupina štyridsiatich Kapadokijcov. Boli to chrabrí vojaci, ktorí zvíťazili už v mnohých bojoch.

Všetci boli kresťania. Keď vojaci odmietli priniesť obeť pohanským bohom, Agrikolaj ich uväznil. Vojaci sa horlivo modlili a raz v noci počuli hlas: „Ten, kto vytrvá do konca, bude spasený!“

Nasledujúce ráno kapadokijských vojakov znova predviedli pred Agrikolaja. Tentokrát pohanský vojvodca staval na leš. Začal chváliť ich odvahu, mladosť a silu. Znova im ponúkol, aby sa zriekli Christa a tým získali pre seba česť a

náklonnosť samotného imperátora. Keď však znova počul zamietavý postoj vojakov, prikázal ich spútať do reťazí. Ale starší z vojakov menom Kyrión povedal: „Imperátor ti nedal právo spútať nás do okov!“ Agrikolaj bol v rozpakoch a tak prikázal odviesť vojakov do žalára bez reťazí.

O sedem dní neskôr pricestoval do Sevastie urodzený hodnosťár Lisij a usporiadal súd pre vojakov. Svätí tvrdo odpovedali: „Vezmi si

nie len naše vojenské hodnosti, ale trebárs aj náš život, lebo pre nás nie je nič cennejšie, ako Christos Boh!“

Lisij odsúdil svätých mučeníkov na smrť ukameňovaním. Ale kamene netriafali cieľ. Leteli mimo. Napríklad kameň hodený Lisiom trafil do tváre Agrikolaja. Mučiteľia pochopili, že svätých vojakov ochraňuje akási neviditeľná sila. Noc v temnici prežili svätí mučeníci v modlitbe a znova počuli hlas, ktorý ich upevňoval vo viere: „Kto verí

vo mňa, aj keď umrie, bude žiť. Buďte odvážni a nebojte sa, lebo prijmete nevädnuce vence!“

V nasledujúci deň sa súd i otázka opakovala, ale vojaci ostali neoblomní.

Bola zima a silný mráz. Svätých vojakov zobliekli a priviedli ich k jazeru, ktoré sa nachádzalo neďaleko mesta. Tam ich na ľade držali celú noc. Aby zlomili vôľu mučeníkov, neďaleko na brehu postavili

domček, kde sa kúrilo (niečo podobné ako sauna, baňa). O jednej v noci, keď sa chlad stal neznesiteľným, jeden z nich nevydržal a pustil sa behom k domčeku, ale len čo prekročil prah, padol. O tretej ráno poslal Hospodin mučeníkom útechu. Nečakane sa rozjasnilo, ľad sa roztopil a voda v jazere bola teplá. Všetci strážcovia spali a bdel iba jeden, Aglaj. Pozrel smerom k jazeru a spozoroval, že nad hlavou každého mučeníka sa zjavil svetlý veniec (koruna). Aglaj napočítal tridsať deväť vencov a pochopil, že vojak, ktorý utiekol stratil svoj veniec. Aglaj zobudil ostatných strážcov, zhodil zo seba oblečenie, povedal im: „Aj ja som kresťan!“ a podišiel do vody k mučeníkom. Stál vo vode a modlil sa: „Hospodine Bože, verím v Teba, v Teba, v ktorého veria títo vojaci. Pripočítaj aj mňa k nim, aby som sa stal hodným trpieť s Tvojimi služobníkmi.“

Na druhý deň ráno mučitelia s údivom uvideli, že svätí vojaci sú živí a strážnik Aglaj spolu s nimi oslavuje Christa. Mučeníkov vyviedli z vody a polámali im holene (predkolenie). V čase tohto neznesiteľného mučenia matka najmladšieho vojaka Melitona stála pri ňom a posmeľovala ho, aby sa nezľakol a vydržal všetko až do konca. Telá mučeníkov naložili na voz a doviezli na spálenie. Mládenec Meliton ešte dýchal a tak ho nechali ležať na zemi. Vtedy matka zdvihla syna na svoje ramená a poniesla za vo-

zom. Keď Meliton poslednýkrát vydýchol, mama položila jeho telo na voz k ostatným jeho spolutrpiteľom. Telá svätých boli spálené na vatre a kosti hodené do vody, aby ich kresťania nemohli pozbierať.

O tri dni neskôr sa vo sne zjavili mučeníci blaženému Petrovi, biskupovi sevastijskému. Prikázali, aby pochoval ich ostatky. Biskup s niekoľkými klérikmi pozbierali všetko, čo po mučeníkoch zostalo a s úctou pochovali ostatky štyridsiatich mučeníkov, vojakov mučených na Sevastijskom jazere.

Mená mučeníkov, ktoré sa zachovali: Kyrion, Kandid, Domn, Isichij, Iraklij, Smaragd, Evnoik, Valent, Vivian (Bibian), Klavdij, Prisk, Feodul, Eutichij, Ján, Kcanfij, Ilián, Sisini, Aggej, Aetij, Flávius, Akakij, Ekdekij, Lisimach, Alexander, Ilij, Gorgonij, Feofil (Teofil), Domitian (Dometián), Gaij, Leontij, Afanasij, Kirill (Cyril), Sakerdon, Nikolaj, Valerij, Filiktimon, Severián, Chudion, Meliton a Aglaj.

Pamiatka štyridsiatich mučeníkov Sevastijských patrí k najviac uctievaným sviatkom. V deň ich pamiatky sa zmierňuje strosť Veľkého pôstu a uskutočňuje sa liturgia Preždeosvjačšenných (Vopred posvätených) Darov.

Podľa portálu: pravoslavie.ru.

Preložil čtec Alexander Haluška

Roždestvenský koncert v Medzilaborciach

V čase radostných sviatkov Roždestva Christova pripravili

li členovia chóru sv. ap. Andreja Prvozvaného 1. ročník roždestvenského koncertu „Boh sja raždajet“. Samotná myšlienka zorganizovania koncertu vzišla zo strany Mgr. Michaly Žolnovej, dirigentky chóru. Celá táto udalosť sa konala 20. januára v kultúrnom dome v Medzilaborciach. Na podiv prišlo mnoho ľudí, ktorí nás milo prekvapili. Svojou návštevou nás poctil aj Jeho Vysokopreoslavenosť Rastislav, arcibiskup prešovský a Slovenska, pri ktorom náš zbor vznikol. V čase, keď si naše hlasivky potrebovali oddýchnuť,

pódium patrilo speváckej skupine Trio Tropár.

Zbor už existuje 3 roky, čo sa dúfam odzrkadlilo aj na našom speve. Sláva Bohu, stále sa rozrastáme, vždy k nám prichádzajú noví ľudia, ktorí sa rozhodli svojím spevom osláviť Boha. Spievame len s Božou pomocou a povedzme si na rovinu, stále je čo zdokonaľovať. Myslím, že hovorím za všetkých členov, keď poviem, že obrovskú vďaku a obdiv si zaslúži naša Miška, ktorá sa s nami trápi, ktorá nám venuje veľa svojho času. Robí s nami veľké dielo, ktoré dúfame, že Pán Boh príjme. Veríme, že Boh nám dá silu uskutočňovať podobné podujatia aj naďalej.

Aj napriek tomu, že sme častokrát vyčerpaní a unavení, práca v zbore nás naplňuje. Nie vždy všetko zaspievame možno podľa našich predstáv. Ale práve to nás posilní do ďalšej práce, aby sme sa viac snažili a takto oslávili Hospoda nášho Isusa Christa, ktorému patrí sláva na veky. Amiň.

BPM Medzilaborce

Prešovský ples 2013

„O tče naš, iže jesi na nebesich,“ boli slová spoločnej modlitby, ktoré zneli z úst nielen pravoslávnych veriacich. Zneli sálou nachádzajúcou sa na Jurkovičovej ulici v Prešove, večer 1. marca 2013. Bez spoločného prihovoru nášmu Isusu Christu by ples, ktorý otvorili jeho hlavní organizátori, dobrou náladou sršiaci manželia Polakovičovci, iste neprebíhal bezchybne. „Účastníkov bolo o dosť menej, ako zvyklo byť po minulé ročníky,“

bilancovala akciu silnejšia polovička páru organizátorov. Spomínaná manželská dvojica usporiadateľov mládežníckej zábavy, Julka a Peter, si iste spomenuli na svoj svadobný deň, keď v jeden zo zimných marcových podvečerov pozvali prvým vzájomným tancom na parket všetkých prítomných.

Chlapci, dievčatá, muži a ženy sa počas veselice rýchlo chytali ľudovej nôty hudobnej kapely Carmen. „Mali sme ich aj na svadbe mojej sestry,“ prejavila spokojnosť s výberom muzikantov istá členka Bratstva pravoslávnej mládeže na

Slovensku - Syndesmos. Národná kapela potešila pohybové i sluchové zmysly tancujúcich i prizeraajúcich sa najmä piesňami *Tys mene pidmanula, tys mene pidvela, Šalena ja bula, že ja ce l'ubila, Kriačok l'aliovy*. Symaptie si u väčšiny tieto piesne získali svojím pravdivým obsahom. Pozornosť autorky toho textu obsahovo najviac zaujala pieseň *Nevdam sja u Svidniku*.

Potešujúce na programe boli najmä tombolové ceny. Patrili medzi ne Rádio a CD - prehrávač, váhy, veľké sväté ikony a mnoho ďalších zaujímavých cien. Hovorí sa, že kto nemá šťastie v láske, ten má šťastie v hre. Dvojnásobne to platilo u mladíka, ktorý sa o veselici dozvedel len pár dní pred jej samotným konaním. Nezaváhal, prišiel a vyplatilo sa. Domov si s úsmevom na perách odnášal až dve hlavné výherné ceny. Čerešničkou na torte podujatia sa stal hudobný nosič kapely Carmen. V tombolových cenách ju totiž vyhral jej vlastný člen. Ten sa ľudové nahrávky rozhodol venovať jednému z hostí.

Nám nezostáva nič iné, len v mene všetkých zabávajúcich sa vysloviť na tomto mieste slová vďaky. Za čo? Za chutné zahryznutie sa do koláča uplynulého marcového mesiaca a ďalších dní strávených v Christu a s Christom. Sláva Iisusu Christú.

Jana Savčáková

Na oslave narodenín sa deti dohadovali o svojich mamách. Všetko sa začalo tým, že jedno z nich povedalo: „Moja mama pečie najlepšie koláče na svete.“

Ďalšie sa pridalo: „Moja hrá najlepšie na klavíri.“

Jedna maličká parádnica ukázala na šaty a ocenila šikovnosť svojej matky: „Moja mama šije najkrajšie šaty. Také si veru v nijakom obchode nekúpim.“

Bolo zjavné, že každé dieťa má mamičku, ktorá robí niečo oveľa lepšie než d r u h é m a m y . Iba jeden c h l a p e c akoby nemal čo povedať. Ostatné deti sa naňho dívali a po chvíli sa ho

spýtali: „Tvoja mama nevie robiť nič?“

Zamyslel sa a s ústami plnými koláča vyhlásil: „Asi nie.“ Potom sa mu očka rozžiarili a dodal: „Ale s ňou sa senzačne žije!“

Môže človek dostať lepšie ocenenie?

Ako sa ti žije s tvojimi rodičmi? Skús im povedať, kedy sa pri nich cítiš dobre a kedy nie. Čo myslíš, ako sa žije im s tebou?

Často zabúdame, že ľudia, s ktorými musíme žiť, musia tiež žiť s nami (Ricarda Huchová).

Z knihy Nikdy sa nevzdávaj (15 povzbudzujúcich kapitol zo života)

Radka Baková

Úvod

Liturgia vopred posvätených Darov bola spolu s Liturgiou Bazila Veľkého a Jána Zlatoústeho po prvýkrát publikovaná v roku 1526 s krátkou štúdiou Dimitrija Duka Krétskeho.¹ Neskôr nasledovali mnohé ďalšie vydania jednak pre liturgické, ale aj iné potreby.

V Rusku v roku 1850 boli súčasne vydané dve teologické štúdie zaoberajúce sa otázkou Liturgie vopred posvätených Darov. Prvú opublikoval G.P. Smirnov-Platonov,² ktorý bol profesorom na Teologickej Akadémii v Moskve. Autorom druhej štúdie bol N. Malinovskij,³ ktorý vyučoval na Teologickej Akadémii v Sankt Peterburgu. Veľmi známa je aj štúdia Nikolaja Uspenského „Liturgia vopred posvätených Darov – história a prax,“ ktorá bola opublikovaná v periodiku Moskovského patriarchátu „Teologické štúdie“ v roku 1976.

V Grécku sa otázkou Liturgie vopred posvätených Darov

1 ΒΑΚΑΡΟΥ Δ.: ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΟΥΣΠΕΝΣΚΥ, Η Λειτουργία των Προηγιασμένων Δώρων, ιστορία και πράξη, Θεσσαλονίκη 1998, s. 25

2 SMIRNOV-PLATONOV, G. P.: O liturgii vopred posvätených darov, Moskva 1850.

3 MALINOVSKIJ, N.: O liturgii vopred posvätených darov, St. Petersburg 1850.

zaoberal profesor Παναγιωτης Τρεμπέλας, ktorý na základe štúdia Aténskych rukopisov vydal kritické vydanie nielen Liturgie vopred posvätených Darov, ale aj Liturgie Bazila Veľkého a Jána Zlatoústeho v diele „Αἱ Τρεῖς Λειτουργίαι κατὰ τοὺς ἐν Ἀθήναις Κώδικας“, ktoré vyšlo v Aténach v roku 1935. Podrobnú analytickú štúdiu zaoberajúcu sa Liturgiou vopred posvätených Darov napísal profesor Δημητριοῦς Μωραΐτης s názvom „Ἡ Λειτουργία τῶν προηγιασμένων“, ktorá bola vydaná v Tesalonikách v roku 1995. Ďalší znamenitý liturgista zaoberajúci sa otázkou Liturgie vopred posvätených Darov bol profesor Ἰωάννης Φουντούλης, ktorý tejto otázke venoval priestor vo svojich štúdiách:

1. Ἡ Λειτουργία τῶν προηγιασμένων καὶ αἱ εὐχαὶ τῶν Ἀντιφώνων τοῦ λυχνικοῦ Ε.Ε.Θ.Σ.Π.Θ. ΙΑ (1966), s. 269-301,

2. Ἀπαντήσεις εἰς Λειτουργικὰς ἀπορίας τ. Α', Ἀθῆναι 1967, τ. Β', Ἀθῆναι 1970, τ. Γ' Θεσσαλονίκη 1976, τ. Δ' Θεσσαλονίκη 1982,

3. Λειτουργία Προηγιασμένων Δώρων, κείμενα Λειτουργικῆς Ν.8, Θεσσαλονίκη 1971.

Ale aj napriek množstvu veľmi podrobných a analytických štúdií i vedeckých bádání existujú v histórii tejto Liturgie vopred posvätených Darov mnohé nejasnosti v

otázke jej počiatku a najmä jej autora.

V histórii genézy tejto liturgie aj napriek mnohým záhadám predsa len existuje aj množstvo údajov i rôznych nepriamych historických informácií, ktoré poukazujú na zrod a skladbu tejto bohoslužby.

Prvú veľmi vážnu a zlomovú informáciu o Liturgii vopred posvätených Darov nachádzame v „Paschálnej Kronike“,⁴ ktorej pôvod spadá do polovice 7. storočia. Z jej textu sa dozvedáme, že v časoch konštantínopolského patriarchu Sergia (610-639) sa začalo so spевom „Nyni sily nebesnyja...“ a to hneď po slovách „kateufinfito...“ a

vozhlase kňaza „Kata tin dorean tu Christu...“ Ale i napriek tejto prvej oficiálnej písomnej zmienke sa Liturgia vopred posvätených Darov slúžila ešte pred obdobím patriarchu Sergia a nielen počas obdobia Veľkého pôstu, ale aj mimo tohto pôstneho obdobia, teda aj v iné dni roka, avšak ktoré to presne boli, nie je známe. Táto bohoslužba sa slúžila v spojení s večernou bohoslužbou večerne.

Ďalším veľmi vážnym svedectvom o Liturgii vopred posvätených Darov, ktoré sa zachovalo, je z „popisu zázrakov najsvätejšej Bohorodičky z monastiera Choziva“, ktorého autorom je Anton (620), žiak Juraja Hozevitu. Tento popis Anton napísal len niekoľko rokov po tom, čo Palestínu postihla veľká katastrofa zo strany Peržanov. V ňom Anton opisuje zvyk jedného z igumenov monastiera, ktorý posielal každú nedeľu ihneď po vsenočnom bdení mladého Zinona do mesta Jericho po prosfory, ktoré boli potrebné pre nasýtenie pútnikov prichádzajúcich do monastiera. Raz, keď sa Zinon nachádzal v blízkosti svätého oltára, počas slúženia svätej liturgie si vypočul slová modlitby prínosu a premenenia, ktoré sa starec modlil. Mladý Zinon si tieto slová veľmi dobre zapamätal. Keď sa raz v nedeľu vracal s prosforami z Jericha späť do monastiera, opakoval si slová modlitby, ktoré počul od starca v oltári. V jednej

⁴ Χρονικόν Πασχάλιον, PG 92, 989

chvíli Svätý Duch zostúpil a posvätil nielen prosfory, ale aj mladého Zinona. V tej istej chvíli sa starcovi, ktorý počas odpočinku spal, zjavil anjel a povedal: „Vstávaj presbyter a konaj Liturgiu vopred posvätených Darov, ktoré prináša mládenec, nakoľko sú už posvätené.“

Aj Ján Moschos vo svojom diele „Duchovná pastvina“ (Λειτουργία) v 25. kapitole svedčí pravdepodobne o tej istej udalosti, ktorú sme spomenuli vyššie, avšak v druhom vydaní, v ktorom sa píše, že „otec Gregor, ktorý bol niekedy „scholaris“, im hovoril, že v bratstve Chuziva žil jeden brat, ktorý sa naučil spamäti slová modlitieb proskomídie a anafóry (prínosu). Keď ho jedného dňa poslali, aby priniesol prosfory, po ceste do monastiera sa modlil modlitbou proskomídie podľa poradia. Diakoni tieto prosfory uložili na diskos, ktorý bol na obojstrannom oltári (žertveník). Keď otec Ján, ktorý bol v tom čase presbyterom, (neskôr sa stal biskupom Cézaree v Palestíne), konal proskomídiu, nevidel ako inokedy zostúpenie Svätého Ducha. Ovládnutý smútkom z toho, že asi vykonal nejaký hriech, kvôli ktorému nezostúpil Svätý Duch, vošiel do diakonika

a plačúc padol na tvár. Vtedy sa mu zjavil anjel, ktorý mu povedal: „Od tej chvíle, keď brat vyslovil po ceste slová modlitby prínosu, keď niesol prosfory, boli, čiže teraz sú už posvätené.“

Od toho času starec nariadil, aby sa nikto, kto nie je vysvätený (chirotonizovaný), neučil modlitbu anafóry a taktiež aby ju nikto nevyslovoval len tak náhodne a v hociktorom čase, bez toho, aby to miesto bolo posvätené.“⁵

Na pokračovanie.

Pripravil Jerej Štefan Šak

5 ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΟΞΟΥ: Λειτουργία. ΕΠΕ 2, 48 – 50.

Recepty

Pôstna náhrada syra cheddar

- 1 ½ hrnčeka vody
- 5 PL vložiek agar-agar
- 2 PL paradajkovej pasty
- ¼ šálky kešu orieškov
- ¼ šálky nutričných kvasníc
- 3 PL citrónovej šťavy
- 2 PL sezamovej pasty tahini
- 2 PL cibuľového prášku
- 1 PL soli
- 1 ČL sušeného cesnaku
- 1 ČL horčice

V malom kastróliku zmiešame vodu s vložkami agar-agar, na miernom ohni privedieme do varu a za stáleho miešania varíme 5 minút, kým sa všetky vložky nerozpustia. Všetky ostatné suroviny vložíme do mixéra, pridáme uvarený agar-agar a približne minútu mixujeme na vysokých otáčkach, zmes poriadne premiešame a ešte chvíľu mixujeme, aby bola zmes hladká, jednoliata a dôkladne sa spojili všetky suroviny. Zmes nalejeme do jemne naolejovanej nádoby alebo silikónovej formy a necháme v chladničke stuhnúť. Používame miesto bežného syra cheddar.

Fasolatha

- 2 šálky fazule
- 1 cibuľa
- 3 mrkvy
- 2-3 stonky zeleru alebo polovica stredného koreňa
- 1 plechovka nakrájaných paradajok
- ½ šálky vody

¼ šálky olivového oleja
soľ a čierne korenie

Fazuľu cez noc namočíme a varíme do mäkka. Cibuľu, mrkvu a zeler očistíme a nakrájame, pridáme k fazuľi spolu s ostatnými surovinami a varíme za stáleho miešania, až kým zmes nie je uvarená, a krémovej konzistencie, čím dlhšie, tým krémovejšie.

Citrusový koláč

- 350 ml múky
- 250 ml pomarančového džúsu
- 250 ml cukru
- 100 ml oleja
- 1 citrón
- 1 pomaranč
- Citrónová kôra z jedného citróna
- Kypriaci prášok do pečiva

Zmiešame múku, pomarančový džús, citrónovú kôru, cukor, olej a kypriaci prášok. Vytvoríme cesto, ktoré pečieme v okrúhlej forme pri 200°C do zlatista. Či je korpus upečený, vyskúšame špáradlovým testom. Na plnku ošúpeme citrón a pomaranč, vyberieme z neho jadierka a mixujeme na kašu a pridáme cukor podľa chuti. Hotový korpus necháme vychladnúť a rozrežeme na dva pláty. Polovicu plnky natrieme na prvý plát, priložíme druhým plátom a potrieme zvyškom plnky. Koláč necháme odležať približne pol hodiny, aby sa cesto nasiaklo plnkou a môžeme podávať.

Pripravila **Markella**

Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slovensku - SYNDESMOS
vás pozýva na 8. ročník súťaže

Prednes duchovnej poézie, prózy a spevu,
ktorý sa uskutoční 20.4.2013 (sobota) v
Detskom domove sv. Nikolaja (Medzilaborce)

09.00 Moleben v chráme sv. Nikolaja

09.30 Prezentácia účastníkov

10.00 Prednes príspevkov

13.00 Obed

14.00 Vyhodnotenie súťaže

15.30 Ukončenie súťaže

**Príspevky môžu byť v slovenskom, rusínskom, českom,
ruskom alebo srbskom jazyku v dĺžke 2 až 5 minút.**

Príspevky sa prednášajú spamäti v týchto kategóriach:

a. kategória do 6 rokov

b. kategória 6 - 10 rokov

c. kategória 11 - 15 rokov

d. kategória 16 - 19 rokov

e. kategória nad 19 rokov

f. vlastná tvorba

e. spev

PRIHLÁŠKY: zolnovam@gmail.com

Ďalšie info:

0907588575 Luboš Savčák

0902 239 056 Michala Žolnová

